

บทคัดย่อ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพสูงในการผลิตอาหารเพื่อการส่งออก จนได้รับสมญาว่าเป็นครัวของโลก ในขณะเดียวกันประเทศไทยก็มีการนำเข้าสินค้าอาหารและวัตถุดิบการเกษตรที่ใช้เป็นอาหารจากต่างประเทศทั้งเพื่อการจำหน่ายภายในประเทศ และเพื่อการแปรรูปและส่งออกอีก อย่างไรก็ตามก็ดีในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยยังขาดความชัดเจนในด้านการวางระบบตรวจสอบ และรับรองสินค้าอาหารนำเข้าและส่งออก ทำให้ต้องประสบปัญหาความไม่เป็นธรรมทางการค้าอยู่เนืองๆ ทั้งในด้านการส่งออกและนำเข้าสินค้าบางชนิดกับบางประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่พัฒนาแล้วเพราะประเทศเหล่านี้มีความพร้อมสูงในด้านการจัดทำระบบคุ้มครองผู้บริโภค และระบบการตรวจสอบและรับรองสินค้าอาหารนำเข้าและส่งออก กองควบคุมอาหาร สำนักคณะกรรมการอาหารและยาซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการออกมาตรการทางกฎหมายเรื่องสินค้าอาหารนำเข้าและมาตรฐานความปลอดภัยอาหารทั้งที่เพื่อจำหน่ายในประเทศและเพื่อการแปรรูปสำหรับส่งออก ได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นของการวางระบบการตรวจสอบและรับรองสินค้าอาหารที่นำเข้าและส่งออกของประเทศไทยให้สอดคล้องกับหลักการและแนวทางปฏิบัติด้านระบบการตรวจสอบและรับรองสินค้าอาหารนำเข้าและส่งออกของคณะกรรมการโคเด็กซ์ (CCFICS) เพื่อรองรับระบบการค้าเสรีของโลก ในการนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องได้แก่ ประเด็นสำคัญของหลักการและแนวทางปฏิบัติด้านระบบการตรวจสอบและรับรองสินค้าอาหารนำเข้าและส่งออกของคณะกรรมการโคเด็กซ์ ทั้งที่จัดทำเสร็จแล้วและที่อยู่ระหว่างการพิจารณา และข้อมูลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการตรวจสอบและรับรองสินค้าอาหารที่มีอยู่แล้วในประเทศไทย ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพิจารณาจัดทำระบบตรวจสอบและรับรองสินค้าอาหารนำเข้าและส่งออกของประเทศไทยต่อไป ประเด็นสำคัญของหลักการและแนวทางปฏิบัติของ CCFICS ได้รับการสรุปและทำเป็นแผนผังเพื่อให้เข้าใจง่าย ส่วนการศึกษาข้อมูลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการตรวจสอบและรับรองสินค้าอาหารที่มีอยู่แล้วในประเทศไทย ดำเนินการโดยการสืบค้นทางwebsite ของหน่วยงานและการสัมภาษณ์บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและรับรองสินค้าอาหารนำเข้าและส่งออกของประเทศไทย แล้วนำมาเปรียบเทียบความสอดคล้องกับข้อกำหนดของCCFICSในแนวทางปฏิบัติฉบับ CAC/GL 26-1997 และ CAC/GL 47-2003 ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการด้านการตรวจสอบและรับรองสินค้าอาหารนำเข้าและส่งออกของประเทศไทยส่วนมากมีความสอดคล้องกับข้อกำหนดของ CCFICS และส่วนที่ประเทศไทยยังไม่ได้มีการดำเนินการที่ชัดเจนคือการกำหนด national focal point สำหรับแลกเปลี่ยนข้อมูลกรณีฉุกเฉินและแผนดำเนินการสำหรับกรณีฉุกเฉิน นอกจากนี้การศึกษารังนี้ยังได้รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในด้านการปรับปรุงระบบการตรวจสอบและรับรองสินค้าอาหารนำเข้าและส่งออกของประเทศไทย และประเด็นงานวิจัยที่ควรเร่งดำเนินการเพื่อสนับสนุนและแก้ปัญหาของการจัดทำระบบฯให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับ CCFICS

Abstract

Thailand has been named “the kitchen of the world” since it has high potency of exporting food. Likewise, Thailand also imports food and raw agricultural materials from other countries for domestic consumption and for reexport as processed food. However, Thailand has faced the problems of unfair trade from time to time especially when it dealt with well-developed countries. The Division of Food Control /Food and Drug Administration of Thailand has foreseen the necessity of designing the food import and export inspection and certification system in accordance with CCFICS. Therefore, it is important to understand the basic concepts of principles and guidelines of CCFICS and to determine whether the current operation of food import and export inspection and certification system in Thailand follows the principles and guidelines of CCFICS or not. The principles and guidelines of CCFICS were translated to Thai language and then digested and concluded as flowchart for easy understanding. The study of information on operating of food import and export inspection and certification system in Thailand were performed by investigating information from websites of the official authorities involving with food import and export inspection and certification, and by interviewing their competent officers. These informations were compared to the guidelines for the design, operation, assessment and accreditation of food import and export inspection and certification systems (CAC/GL 26-1997) and to the guidelines for food import control systems (CAC/GL 47-2003). It is found that the operation system in Thailand are mostly accordant to CCFICS ; however, the national focal point for exchange information on emergency situation and the plan for emergency situation are not well-defined. The suggestion and comments on further research from stakeholders of food import and export are concluded.